

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVIII. évfolyam
8620. szám
8 oldal 30 banf
Szombat
1972.
december 9.

A Köztársaság kikiáltása 25. évfordulójának tiszteletére

**Gyorsabban, jobban,
hatékonyabban**

az ötéves terv határidő előtti
teljesítéséért

**Egész évre
terven felül
vállalták**

**11 hónap alatt
terven felül
teljesítették**

A Faipari Kombinat

- árutertermelésnél 9,5 millió lej
- árutertermelésnél 13,4 millió lej
- bútortertermelésnél 13 millió lej
- bútortertermelésnél 15 millió lej

A Vörös Triko kötöttárugyár

- össztermelésnél 2,5 millió lej
- árutertermelésnél 3,5 millió lej
- az 1000 lej értékű áru előállításának költségének csökkentésénél 4 lej
- össztermelésnél 1,7 millió lej
- árutertermelésnél 4,8 millió lej
- az 1000 lej értékű áru előállításának költségének csökkentésénél 6,2 lej

Victoria óragyár

- össztermelésnél 700 000 lej
- árutertermelésnél 600 000 lej
- óragyártásnál 8500 darab
- exporttermelésnél 20 000 valutalej
- fémmeztakarításnál 12 tonna
- össztermelésnél 678 000 lej
- árutertermelésnél 940 000 lej
- óragyártásnál 11 000 darab
- exporttermelésnél 13 000 valutalej
- fémmeztakarításnál 11 tonna

Bútor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalat

- össztermelésnél 1,7 millió lej
- fémmeztakarításnál 15 tonna
- újfajta termékeknek 15
- meztakarítás az önköltségnél 300 000 lej
- jövedelemnél 300 000 lej
- önfelszerelésnél 218 000 lej
- össztermelésnél 1,5 millió lej
- fémmeztakarításnál 30 tonna
- újfajta termékeknek 25
- meztakarítás az önköltségnél 3,5 millió lej
- jövedelemnél 2,4 millió lej
- önfelszerelésnél 223 000 lej

A Köztársaságunk ünnepére kibontakozott lelkes szocialista versenyben megyénk vállalkozói újabb nagyszerű sikerekről számolnak be. A számok az emberek összefogásáról, munkájuk eredményéről vallanak. A Vörös Triko kötöttárugyárban év végéig mintegy 5 millió lej értékű készítményt előállítottak. A Victoria óragyárban pedig idén 12 000 óra készült el terven felül.

A Preciziából

telefonon jelentette Böhm Gábor alelnök, hogy tegnap óta a szövetség munkaközössége is „átlépte” az új év kitűzőjét. December 7-én ugyanis teljesítették az 1972. évi árutertermelési tervet. Mi több, a kereskedelemmel szembeni egész évi szállítási kötelezettségeiket immár 35 százalékkal túl is lépték. A szolgáltatásoknál azonban van még tennivaló, mert ezt a mutatót, előreláthatólag csak december vége felé realizálják.

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta

Bohuslav Chnoupek, Csehszlovákia
külgügyminiszterét

December 8-án Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke fogadta Bohuslav Chnoupeket, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság külgügyminiszterét, aki hivatalos baráti látogatást tesz országunkban.

A találkozóhoz részt vettek a következő elvtársak: George Macovescu külgügyminiszter, Mircea Mălița, az Államtanács elnökének tanácsosa, Nicolae Ghenea külgügy-

(Folytatása a VII. oldalon)

Guinea Köztársaság párt- és kormányküldöttségének vezetőjét

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke december 8-án, pénteken fogadta Diakite Musszat, a Guineai Demokratikus Párt Országos Politikájának tagját, bel- és biztonságügyi miniszterét, Guinea Köztársaság hazánkban tartózkodó párt- és kormányküldöttségének vezetőjét.

A fogadáson részt vett Gheorghe Rădulescu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a Minisztertanács alelnöke.

A vendég kíséretében volt Abubakar Biro Kante, Guinea romániai nagykövete.

A guineai küldöttség vezetője tolmácsolta Nicolae Ceaușescu elvtársnak Ahmed Szeku Ture, a Guineai Demokratikus Párt főtitkára, Guinea Köztársaság elnöke üzenetét. A guineai elnök meleg üdvözlését küldte hazánk elnökének, jó egészséget és boldogságot kívánt neki, sok sikert a román népnek a szocializmus építéséhez, és kifejezte a két ország és a két párt közötti

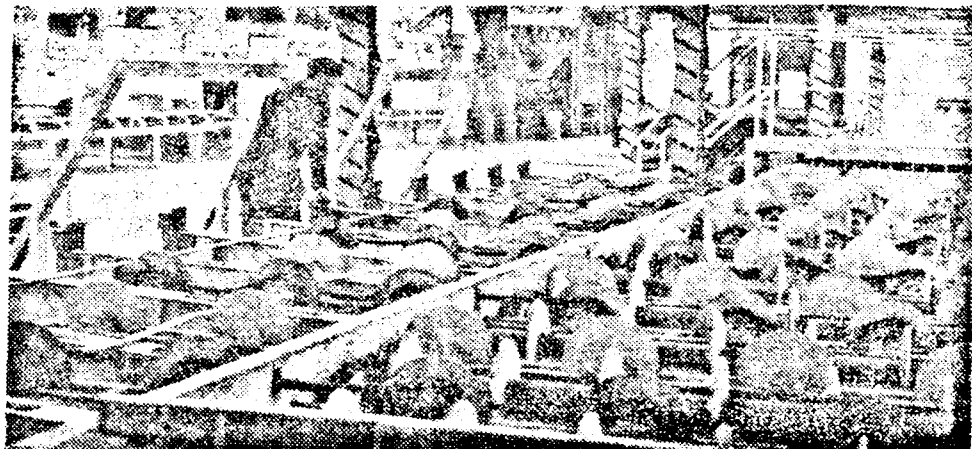
jó kapcsolatok továbbfejlesztésére irányuló óhaját.

A vendég Ahmed Szeku Ture elnök nevében újból meghívta Nicolae Ceaușescu elvtársat, látogasson el Guineába.

Nicolae Ceaușescu elvtárs köszönettel elfogadta a meghívást, s legmelegebb jókívánságait küldte Ahmed Szeku Ture elnöknek, jó egészséget és boldogságot kívánt neki, jólétet és haladást a guineai népnek, és kifejezte meggyőződését, hogy Románia és Guinea, a Román Kommunista Párt és a Guineai Demokratikus Párt baráti kapcsolatai szüntelenül fejlődni fognak.

A megbeszélésen a felek hangsúlyozták, hogy a két ország között vannak a két ország politikai, gazdasági, műszaki-tudományos és kulturális kapcsolatainak elmélyítésére, s kifejezték közös elhatározásukat, hogy az együttműködési és kooperációs kapcsolatokat továbbra is a két ország és nép kölcsönös érdekének megfelelően, a nemzetközi egyetértés és kooperáció ügyének megfelelően fejlesztik.

A találkozó baráti légkörben folyt le.

Házilag gyártott gépeket próbálnak a Vagongyárban.

TISZTELETTÁBLA

Evidens és nagyon is komoly biográfiai vázlat egy napjainkban lefolyt beszélgetés kapcsán utalásokat tartalmaz arra, hogy mi a boldogság. Hallainé Kókai Ilona vidám és derűs egyéniség, ami egyáltalán nem mond ellen annak, hogy komoly matematikata-

mutatja az utat a reábizott ifjú nemzedéknek.

Valamikor ott volt az 5 kedves gyermek-arc is azon a tablón, melyet emlékeim között őrzök tanítványaimról. Milyen jó is lenne még egyszer megcibálni — persze csak jelképesen — a varkócsát!

— Azt hiszem, egy évig tanítottalak?!

— Persze, hogy tanítottalak! Még az 'rodalmi körnek is lelkes tagja voltam. Ott nyertem életem első díját, a 3-as számú liceum „Utazás a jövőbe” versenyén. Minden jel arra mutatott, hogy az irodalomnak hódolok be.

A történelmi igazsághoz tartozik, hogy sosem húztam meg a varkócsát. Még képletesen sem. Mert tisztelt kollégák, ugyebár, ez a Kókai mintagyerek. (A képezetbeli tekintélyes konferencia bókogát, őszinte meggyőződéssel!) Tartuk magunkat tehát szigorúan a kronológiai sorrend-

MOZER ISTVÁN

(Folytatása a VII. oldalon)

A boldogságról

aernő. Én is voltam valamikor olyan fiatal pedagógus, mint most ő. És ő is volt valamikor olyan diák, mint amilyenek tanítványai az 5-ös számú általános iskolában, amelynek öreg falai közé (bizony az intézet 105 esztendő máj) bevitt a haladó hagyományok tisztelete, a mindig újat keresés ifjú szellemének örökmécsesét. A tanító mécses, lámpás vagy fáklya; lángja a télek tüze, amely jövőbe világító fénnel

Szurkolói jegyzetsorok

Sok vonatkozásban emlegetjük a sport áldásait, a bátorságot, akaratot, ügyességet, edzettséget csodáljuk, kívánjuk.

S az erényt?

Az erényt, az erényeseket. Igyekeztünk másfajta kapcsolatokban megtalálni.

Pedig...

Szomszédom özvegyember, aki nagyon szereti serdülőkorú lányát. A munkanapnak mind a nyolc óráját becsületesen ledolgozza, utána nevel, bevásárol, végzi a házimunkát, s igyekszik nem törődni krónikus gyomorfekélyével. Szombat esténként korán lefekszik, mert vasárnap hajnalban csörög az óra, veszi kicsi táskáját és elbuzdul egy 6 ligás városkába, hogy becsületesen levegőzzön — olykor komor és fenyegetően háborgó közönség előtt — a helyi csapat labdarúgó-mérkőzését. Felvértezi magát az elfoglaltság, a kötelesség és a rosszindulat ellen, szó nélkül hagyja a kerítés mögötti, szabályokat nem ismerő nézők faragatlan megjegyzéseit, és ami talán még ennél is nehezebb: kész pil-

lanatnyi megtorpanásaiért, zavarért, esetleg az olyan hibákért, amit a mindennapi életben észre sem veszünk, vagy említésre méltónak sem találunk, vállalnia felelősséget, a felelősségrevonást, sőt, olykor a szigorú büntetést is. Meccs után aztán újra vonalra ül (jó, ha ezt minden komolyan).

Erények

ció nélkül megteheti), vasárnap este-éjjel hazaérkezik, és ha az utazás, valamint a végigfutott 90 perc fáradtsága ágyba dönti, hétfő reggelig csak alszik, alszik, alszik...

Nem hiheti senki, hogy szomszédom mindezt a szerény játékvezetői díjért teszi. vagy urambocsá — karriert akar csinálni.

Ugye, nem sok fontosságot tulajdonítottunk a súlycsoportok szerint lebonyolítandó sportágak híreire: X. Y. öt kilót fogyott a verseny előtti napon, hogy egy

csoporttal lejjebb szerepelhesse. Csak az eredmény a fontos, a néha talán el is futorodunk, ha kedvencünk — ezek után — nem kerül ki győztesen a harcból. Hogy az önfegyelem, önmegtartóztatás, milyen piramisa emelkedik — jóval a dobogó fölé — arra kevesen, legfeljebb csak a szakértők gondolnak.

Figyeltem Nástase arcát a szombat éjjeli döntőn. Amikor hibázott, szigorúvá elmélyültté vált. Megismételte a mozdulatot, most már labda nélkül és hibátlanul, hogy máskor ne hibázzon. Mert a mesterek mestere is tévedhet, de a zseni hibáit csak önmaga javíthatja ki, s Nástasenak ebben sokat segített az egyre jobban kifejlődő önkritikája.

Erényes? Ez a jelenségében gazdag szó valamikor megakadt a tisztességes, feddhetetlen múltú hajdanok jelzőjeként, és talán még ma is komikusan hat egy robusztus sportoló ékességként.

En azért mégis ráütem néhány sporttárs mellére.

FARKAS LASZLO

Hét végi sportműsor

SZOMBAT

TORNA

December 30 Kupa (Sportszarnok, 15.30 órától), az Aradi Sportklub, a Kolozsvári CSM, valamint Lugos és Nagyvárad tornászainak részvételével.

VASÁRNAP

RÖPLABDA

B osztályú női bajnokság Constructorul — Zilah Voința (Sportszarnok, 9.00 óra).

KOSÁRLABDA

B osztályú női bajnoki találkozó: Constructorul — Craiova U. niversitatea (Sportszarnok, 10.30).

CSELGÁNC

A cselgáncs-sport 15 éves évfordulójának tiszteletére rendezett emléktverseny (a Mihai Viteazul téri birkózóteremben, 9.00 órától).

Röviden

Tegnap a fővárosi Constructorul teremben lebonyolították az országos sakkbajnokság utolsó fordulójának függőjátzmáit. Ciočila legyőzte Bondocot, Mózes Pollert. Az Ungureanu-Wolf és a Stanciu-Mititelu játszma döntetlenre végződött.

Mint ismeretes, a bajnoki címet Pártos szerezte meg, aki a 19 lehetséges pontból 14-et összesített.

Theodor Ghitecu 13,5 ponttal a második, Victor Ciočila pedig 13,5 ponttal a harmadik lett.

Madridban megkezdődött az Európa-kupáért folyó fedettpályás teniszverseny döntője. Részt vesz az NSZK, Olaszország, Magyarország és Spanyolország férfi válogatottja.

Az első mérkőzésen Magyarország csapata 2-1 arányban győzött az olasz válogatott ellen.

E győzelem alapján Magyarország csapata az első helyért küzd majd a Spanyolország-NSZK találkozó győztesével.

John Newcombe az ausztráliai sajtó képviselőinek tett nyilatkozatában kijelentette, hogy az 1973. évi Davis-kupa küzdelmeiben Ausztrália válogatottja ismét jelentős szerepet tölt majd be a döntő küzdelemben. Newcombe rámutatott, hogy Ken Rosewallal együtt játszik az ausztráliai csapokban.

A Szovjetunió sakkbajnokságának 14. fordulóján továbbra is Mihail Tal nagymester vezet 9 ponttal és egy felbecsülhetetlenül magas. Utána Vaszkov és Muhin következnek 8,5 ponttal (1), illetve 8 ponttal.

zelmében: Eleonora Nălcă, a nagydísznői textilgyár igazgatója. 21.30 Névtelen csillag (könyvzene). 22.30 24 óra. 22.45 Előzetek a tőke világában.

Kedd, december 12.

9.00 Telex. 9.05 Tévéiskola. Biológia; Román nyelv. 10.00 Angol nyelvtanfolyam (32. lecke). 10.30 Otthonunk (ismétlés). 11.10 Praha megye címere (ismétlés). 11.30 Részletek az Ifjúsági est című műsorból. 12.00 Egyedül a világűrben (a III. rész ismétlése). 12.45 Híradó. 17.30 Orosz nyelvtanfolyam (a 31. lecke ismétlése). 18.00 Képzőművészeti adás. 18.15 Román zenei atlasz. 18.35 Sarkcsillag. 19.00 Kulturális-művészeti kaleidoszkóp. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Szatmár megye címere. 20.20 Színházi est: Eugenia Busuiocanu. Idő és igazság című színdarabja. 21.50 A holnap világából a matematika diadala. 22.15 Andy Williams énekel. 22.30 24 óra.

Szerda, december 13.

9.00 Telex. 9.05 Riportereink külföldön (ismétlés). 9.25 Aschiută barátai. 9.55 Híradó. 10.00 Francia nyelvtanfolyam (33. lecke). 10.30 Szatmár megye címere (ismétlés). 10.50 Hívjátok Martint — csehszlovák játékfilm (ismétlés). 12.20 Közelképben (ismétlés). 12.45 Híradó. 17.30 Német nyelvtanfolyam (a 31. lecke ismétlése). 18.00 Folklor-műsor. 18.15 Beszélgetés az ember erkölcsi tulajdonságairól. 18.35 Pronoexpressz-híradás. 18.45 Zenei életünk hírei. 19.00 Mezőgazdasági adás. 19.20, 1001

este. 19.30 Híradó. 20.00 Teleobjektív. 20.20 Valaki ott fenn szeret engem — játékfilm. Főszerepben Paul Newman. 22.15 Utazás a Föld körül: Etiópia. 22.35 24 óra.

Csütörtök, december 14.

9.00 Telex. 9.05 Románia a nagyvilágban. 9.35 Egy élet egy eszméért: Constantin Levaditti (ismétlés). 10.00 Orosz nyelvtanfolyam (32. lecke). 10.30 Kis ezermesterek. 10.50 Teleobjektív (ismétlés). 11.10 Valaki ott fenn szeret engem (ismétlés). 13.05 Híradó. 14.00 Labdarúgás: a Steagul roșu — Steaua mérkőzés közvetítése Brassóból. 16.00—17.00 Tévéiskola. 17.30 Magyar nyelvű adás: Hétről hétre. A tartalomból: az ötéves terv határidő előtti teljesítése érdekében — riportok Temes, Harghita, Szilágy és Szatmár megyei vállalatokból. Píllanatképek, interjúk, kisriportok. Szerkesztő Birta József, Majlátyi Erik jegyzete. Tokos Zoltán gitározik; bemutatja László Ferenc. Iskola és család. A becsületesség — a szocialista etika egyik követelménye. Ösztályfőnöki óra a marosvásárhelyi Boilyai Liceumban. Máthé Éva és Alfred A. delman riportja. 18.30 Autósoknak. 18.50 A TV kolozsvári kirodalmi műsora. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Szilágy megye címere. 20.20 Hazafias dalok. 20.40 Kalandok a kőkorszakban. 21.30 Fiatalok élmagukról. 22.15 A hét előadóművésze: Florica Ungur. 22.30 Kosárlabda: a Szilágyi Akadémia — București Dinamo visszavágómérkőzés a Bajnokságok Európa-kupája keretében; Steaua — Racing Ford Anvers visszavágó a Kupagyőztesek Kupája keretében.

Péntek, december 15.

9.00 Telex. 9.05 Enciklopédia (ismétlés). 10.00 Német nyelvtanfolyam (32. lecke) 10.30 Szilágy megye címere (ismétlés). 10.50 Irodalmi szemle (ismétlés). 11.20 Kalandok a kőkorszakban (ismétlés). 12.10 Utazás a Föld körül (ismétlés). 12.30 Fiatal énekesek (ismétlés). 13.00 Híradó. 15.00 Mezőgazdasági tanfolyam. 16.00—17.00 Tévéiskola: kémia, fizika, román irodalom. 17.30 Angol nyelvtanfolyam (a 32. lecke ismétlése). 18.00 A munkavédelemről. 18.30 Lotó-húzás. 18.40 Tică Sorescu argesi népdalokat ad elő. 18.50 Sajtókonferencia. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Szeben megye címere. 20.20 Jelzések a város fölött — jugoszláv játékfilm. 21.45 Tévégyelem. 22.25 24 óra. A szocialista országokból.

Szombat, december 16.

9.00 Telex. 9.05 Népzene. 9.20 Volt egyszer, hol nem volt... Akik ellopták a Holddat (I). 9.45 Beszélgetés házasszonyokkal. 10.00 Tévégyelem. 10.40 Hazafias dalok (ismétlés). 11.00 Szeben megye címere (ismétlés). 11.20 — 25 év a román zene történetében. Szimfóniák (ismétlés). 12.00 Mindenki könyvtára; Mihail Sadoveanu (a IV. rész ismétlése). 12.50 Híradó. 13.30 Mezőgazdasági adás. 18.15 Ritmus; fiatalok, tánc. 19.00 A történelem útjai. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Suceava megye címere. 20.20 Enciklopédia. 21.00 Mennyei. 21.50 Szilágy megye címere. 22.45 Románia — Denyegorszag jégkorong-mérkőzés. Közvetítés a 23. August jégpályáról.

HETI TV MŰSOR

Vasárnap, december 10.

8.15 Reggeli torna. 8.30 Pionírműsor. 10.00 Faluműsor. 11.10 Nagy muzsikások București-ben: A zaráti szőlők. 12.00 A haza védelmében. 12.30 Magyar nyelvű adás. Pionírműsor: A pionírok gyakorlati tevékenységéből; szerkesztő Huszár Irma. A Köztársaság éveiben születettek: A kolozsvári Sinterom üzem: Gheorghe Turcu kisfilmje. Népzene: Juhász Ilona énekel, cimbalmon Rózműves László kíséri. Szerkesztő Boros Zoltán, Posta. Kulturális kiállítás. A Köztársaság 25. évfordulójának szentelt rendezvények. A tartalomból: A könyvdékád gazdag mérége; a hazai dramaturgia nagy sikere a magyar színházakban és tagozatokban. Szerkesztő Mag Péter. Orgonabangverseny. Mircea Bogdan kisfilmje. 14.00 360 fok. 18.00 Egyedül a világűrben — folytatásos film. 18.50 Népzene. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Praha megye címere. 20.20 Waterloo — olasz-szovjet koprodukció. 22.20 Híradó. 22.35 Vasárnapi sport.

Hétfő, december 11.

17.30 Francia nyelvtanfolyam (32. lecke). 18.00 Otthonunk. 18.40 Rivaldafény. 19.00 Heti képriport. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Műsorismertetés. 20.05 Reflektor. 20.20 Elisabeth R. 21.05 Kö-

Az UCECOM Tanácsának ülése

December 7-én és 8-án ülést tartott az UCECOM Tanácsa. A résztvevők megvitaták az idei terv teljesítését és a jövő évi terv teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, valamint az UCECOM-nak és a Kisipari Szövetkezetek Társadalombiztosításának jövő évi költségvetését.

A beszámolókból és a vitából kitűnt, hogy a kisipari szövetkezetek teljesítették, sőt túlszárnnyalták idei versenyvállalásukat, s év végéig csaknem 600

millió lej értékű többlettermelést realizáltak és terven felül 4 millió valutalej értékű árut exportáltak.

A kisipari szövetkezetekre a jövő évben nagy feladatok várnak: 11,9 százalékkal kell növelniük ártermelésüket, 12,3 százalékkal a szolgáltatásokat, 56,9 százalékkal az exportot az ideiglenes képest. Az UCECOM Tanácsa kijelölte a megnövekedett feladatok teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

HIRDETÉSEK

Az aradi Arădeanca ipari vállalat

Dimitrov út 81—85 szám

SÜRGŐSEN ALKALMAZ

- III—V. kategóriájú esztergályosokat
- finommechanikus lakatosokat
- csiszolókat
- III—V. kategóriájú univerzális gépbeállítókat
- III—V. kategóriájú lakatosokat
- szakképzett munkásokat (férfiakat)

Fizetési feltételek a 914/1968-as MTH és a 12/1971-es törvény értelmében.

Részletes felvilágosítást a pont 11—13 óra között nyújt a személyzeti osztály.

(1261)

Az aradi Progresul Helyiipari Vállalat

versenyvizsgát szervez

a következő állások betöltésére:

- vezető jogtanácsos
 - gépirónő
 - normatőr technikus (falipari)
 - átvételező és kiosztó (komplex gesztíóval)
- Alkalmazási és fizetési feltételek a 914/1968-as számú MTH és a 12/1971-es számú, valamint a 22/1969-es számú törvények alapján. A versenyvizsgára december 15-én reggel 9 órakor kerül sor a vállalat székházában.

(1262)

Esti beszélgetés

Gyorsan esteledett. A nedves, bársenyos költésig mindehová befurakodott. Az ablakokból az utcára szűrődő fény mint valami csillogó aranyzál, úgy szelte ketté a sötétséget. S a fényekben kirajzolódnak a házak körvonalai. Szép, modern villák. Ez juttatta eszembe a Szocialista Egységfront Megyei Tanácsa által elindított mozgalmat: minden honpolgár jó tulajdonos, jó gazda és jó termelő. Fintinelei első benyomásaim arra engedtek következtetni, hogy itt jó gazdák laknak, hiszen, ahol így építkeznek, ott nincsenek szegények.

Nem műveltünk csodát

A mezőgazdasági termelőszoövetkezet székházában észrevétlenül kerültünk a nagy számok bűvöletébe már beszélgetésünk elején. Mihály Adam elnökkel. Múltá válik ez az év is. S ilyen beszélgetések alkalmával sorsuk egy darabját veszik nagytól alá az emberek. Nem túl nehéz megtalálni a jót és a rosszat. Jól látható jelekkel mindent arcukra írt az élet.

Mihály Adamnak jól vág az esze. Mondja fejből a számokat. Százazrek, milliók röppennek fel s mire egyiket megjegyzi az ember, elfelejti a másikat. Így aztán, akit a hivatala nem szorított rá, nem is tartja észben, a legtöbb ember meg úgy van vele, minek tartsa. De hirtelen minden félbeszakad, mert kopognak az ajtón.

— Elnök elvtárs, itt vagyunk valamennyien.

— Rögtön megyek. Az elnök folytatja gondolatát, mesél a múltjáról, a jelenről, a jövőről.

— Nem műveltünk csodát. Ezek az eredményeink s még nagyobbak a lehetőségeink.

Aztán az év elejére kanyarodunk vissza, egészen a zárszámadási közgyűlésig.

— Viharos egy közgyűlés volt. A terveit először nem szavazta meg a tagság. Megvalósíthatatlannak tartották a hektáronkénti 3500 kilogrammos szemeskukoricatermést. Ugyanis eddig nálunk a maximum 2500 kilogramm volt. Heves vita alakult ki, de végül győzött a józan ész. Nehezen, kételkedve, de a tagság jóváhagyta a tervet. S most mindenki elégedett. Rekordtermést értünk el Fintinelei történetében. A tervezett hozamot jelentősen túlszárnyaltuk.

— S hogyan érték ezt el?

— Hát, ezt hosszas lenne elmesélni. Röviden csak annyit, hogy a globális akkord alkalmazásával, a korszerű agrotechnikai módszerekkel, a földterület észszerű felhasználásával. Ezzel kell jól gaz-

dálkodni, hiszen legnagyobb kincsünk. Meg lehet nézni a határt és nem látnak olyan széles dűlőutakat, mint egy évvel ezelőtt. Minden tenyérnyi földet megműveltünk, pedig elég sok villanyoszlopot állítottak földjeinkre.

Az elnök kis jegyzetfüzetet vesz elő s a többi gazdasági eredményeket sorolja:

— A zöldségtermelésnél a bevételt közel egymillió lejjel szárnyaltuk túl. De voltak nehézségeink is. Hetven tonna hagymát nem akart átvenni az értékesítő vállalat... Jó földünk van, gépeink vannak, műtrágyánk is van, vagyis kevesebb erővel többet termelünk. Ennek viszont a feltétele, hogy mindenütt és mindennel jól gazdálkodjunk. Ez a siker titka. Mert míg tavaly maradt termőföld megmunkálatlanul, az idén egy tenyérnyi sem.

Példázat a Csáki szalmájával

A szövetkezet irodájában találkoztunk Lucacievici Anton brigádvezetővel.

— Mi a véleménye, mindenki megtette

a kötelességét azért, hogy a legmagasabb termést és jövedelmet érjék el?

— Ha jól meggondolom, nem mindenki. De mi sem tettünk meg ezért mindent. Például a dohányznál csak részben alkalmaztuk a globális akkordot. Ezért voltak olyanok, akik azt gondolták, hogy a Csáki szalmájával állnak szemben. Amellett, hogy pazaroltak, hordták a termést amerre tudták, a leveleket sorsukra bízták. Így tett Almási Magda, Tets Erzsébet, hogy csak néhány nevet említek. De szerencse, hogy még idejében észbekaptunk. A dohánycsomózását, simítását már globális akkordban csináltuk s Vogel Anna, Zauner József, Engel Anna és még mások segítségével megmentettük, ami még menthető volt s így első és másodosztályú dohánnyt adtunk át a vállalatnak amely több mint 80 000 lej plusz jövedelmet biztosított.

Jó tulajdonos, jó gazda, jó termelő. Egyre visszatérő mottó. Ennek szellemében dol-

gozik megyénk szövetkezeti tagságának többsége. S ha valaki csak egy kicsit is lép az útról, a közösség ereje, a közvélemény mindjárt akcióba lép.

Az elnök sóhaja

Az állattenyésztés helyzete felől érdeklődünk. Az elnök mielőtt elkezdene, nagyot sóhajt.

— Nem szívesen beszélek erről a gazdasági ágról. Szénánk nem a legjobban áll. Jövőre már más lesz a helyzet. De egyelőre még nagyon sok nehézséggel küszködünk. A tejhozamot nem teljesítjük. Nincs szénánk. A hibák gyökere még 1970-be nyúlik vissza, amikor a víz kivetett minden szál lucernát, s még nem jöttünk egyenesbe. Jövőre! Talán jövőre már szebb eredményekről számolhatunk be.

— Mire alapozza mindezt?

— Sok mindenre. Például 50 hektárral növeltük a lucernavetésünket. Felfrissítettük az állatállományt stb.

— S mégis, miért sóhajtott olyan nagyot, amikor az állattenyésztésről kérdeztük?

— Sajnos, az a helyzet, hogy még állattenyésztő szakembereink sincs. Azt a kevés takarmányt is pazarolják. A szesz-kázó már hosszú idő óta áll. Az emberek napokat hiányoznak... Szerettünk volna elhatározni az állattenyésztő részlegre, de csak messziről tekintettük meg. De megtudtuk, hogy több istálló áll kihasználatlanságban.

— Ez így igaz, mondta az elnök. Évekkel ezelőtt felszámoltuk a sertés-nyésztést. Rosszul történt. De jövőre, ezekben az ólakban fiatalot rendezünk be, jövőre. Igen, jövőre másképp lesz — mondják. De ehhez jobb szervezésre, a gondozók állandósítására van szükség.

Már mélyen benn jártunk az estében. Az elnök megbeszélésre hívta össze a közműveseket. Új takarmánykiválasztási éptelenek. Ezzel is az állattenyésztés jövedelmezőségét akarják növelni.

Csúcsok felé

Nem könnyű ma elsőnek lenni. Sem az iparban sem a mezőgazdaságban. Aki valahogy mégis a piramis csúcsára került, sikerül elsőnek megmászni a csúcsot, nem sokáig marad egyedül, mert nyomában mások érkeznek. Olyanok, akik az elején valahol az utolsók közt kullogtak, most elsőként, a csúcsot ostromolják. Valahogy így volt ez a Chişineu Criş-i Mezőgazdaság-gépesítő Állomásnál is. Mert a simándi részleg sem volt mindig az élen. Most ott áll. De meddig, azt nem tudni. Mindenesetre jelenleg elsőként tör a csúcs felé. Teljesítették értéktervüket. Erről beszélgetünk Lucă Dumitruval, a Chişineu Criş-i Mezőgazdaság-gépesítési Állomás igazgatójával.

— Hallottuk, hogy a simándi gépesítő részleg teljesítette évi értéktervét.

— Igen, nem csak teljesítette, de már túl is szárnyalta. Év végéig még 5 százalékos tesztünk a több mint 3 millió lejhez.

— Hogyan sikerült ezt elérni?

— Nem titok. Mindennek hajtóereje a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója tiszteletére indított szocialista verseny. melynek keretében gépesítőink arra törekednek, hogy a felszerelések teljesítőképességét a maximumig kihasználják, jó munkaszervezéssel kiküszöböljék az üres járatokat.

— Tudna néhány példával szolgálni?

— Pantoş Teodor, aki egy Gloria típusú kombájnon dolgozik, tervét 80 000 lej értékű munkával szárnyalta túl s év végéig ehhez még 40 000 lejt akar tenni. Hasonló

Ember és hivatás

Vannak beszélgetések, amelyek szinte kitörölhetetlenül mély nyomot hagynak az emberben. Megragadnak az emlékezetünkben, aztán alkalomadtán felszínre törnek. ha akarjuk, ha nem így vált gondolatvilágom szerves részévé az a néhány szó, amelyet idén, kora ősszel váltottam a mezőgazdasági szakemberek hivatásáról Olariu, Matei Dumitruval, a helybeli tévész főmunkálósával.

Már nem is tudom miként terelődött a szó a szakember-nemzedékekre. Meg a munkára és az eredményekre. Arra, mi szükséges ahhoz, hogy valaki a lehető legteljesebb mértékben helytálljon? Egy azonban bizonyos: akkor mondotta Matei mérnök, hogy szerinte a legfontosabb tényező a szakember hivatástudatában az elmélet és a gyakorlat harmonikus, elválaszthatatlan összehangolása. Mert mi az elmélet

JEGYZET

gyakorlat nélkül? Élettelen teória! Itt a gyakorlat elmélet nélkül? Gépész, lélek nélkül robot!

— Annak a fiatal szakembernek, aki ezt megérti, nyert ügye van az életben — mondotta. — Megnyílnak számára a lehetőségek, hogy a hivatás magasabb szintjére emelje mindennapi munkáját. Ez pedig sokat, nagyon sokat jelent az ember sorsának alakulásában, hiszen, aki a hivatásának él, az nem él hiába! A jó szakember egyetlen óriási kísérleti telephelyeként az egész gazdaságot, amelyben dolgozik. Olyan kísérleti parcellának, amelyen mindenből a legjobb, a legtöbb terem.

Hogy ez az olariuak milyen mértékben sikerül, azt a tények igazolják. Idén például több mint 4000 kilós hektáronkénti átlaghozammal megyei szinten előre kerültek a búzatermesztésben és tengeri-jűkkel sincs szégyellni valójuk. Lett vagy 6000 kiló szemes, ha nem több, egységszerű területen, a csövek pedig alkarnyi hosszúságú és olyan vastagok is. Minden kukoricaszem egy-egy csepp eleven borostyán.

Úgy látszik, Olariu sikerült olyan kísérleti teleppé avatni a száz és száz hektárral szántót, amelyen búzából, kukoricából egyaránt mintatermék érték be. Így válik a község határa korunk édenkertjévé, a minden misztikumtól mentes Paradicsommá, amely mégis annyira vonzó lelkesítő, magával ragadó. S mindezt az a nagyszerű emberi teremtmény hozza létre, amelynek forrása az elmélettel összekötött gyakorlat.

(Kébor)

Üdülő tévész-tagok

Pillanatképek.

Az egyik termelőszoövetkezet székházának kapuján hatalmas fahagasz vonja magára a figyelmet. Nem idézem szó szerint a szöveget, de a lényeg az, hogy azok a termelőszoövetkezeti tagok, akik egész évben dolgoztak és jó eredményeket értek el, üdülőjeget igényelhetnek. Csillagmáneszterre, Félixre, Man-gáliára, Buziásra, Bor-székra stb.

Egy másik tévész-irodában az elnök asztalát ké-

peslapok díszítik. Hazánk legszebb üdülőhelyeiről érkeztek. Kusza betűk. Látszik, hogy inkább kapanyélhez, mint íráshoz szokott kezek rótták a sorokat. Nem is az számított, hogy milyen az írás, hanem az, hogy abból a pár szóból, amit a képeslapokra vetettek, melegség, öröm, meglepődés Árad. Hadd idézzük az egyiket: sok szeretettel üdvözlöm a szövetkezet valamennyi tagját. Jól érzem magam, s hihetetlenül szép min-

Üdülő tévész-tagok. Még furcsán, s útnak hangzik. De nem meglepő dolog az, hogy a földiek munkái is éppen olyan jogokat élveznek, mint a gyári munkások. Az idén megyénk-ből több mint 1200 földművelő, termelőszoövetkezeti tag üdült hazánk leg-szebb festői tájain.

Megérdemlik a pihenést ezek a nagyszerű emberek. Gondoljunk csak arra, milyen keményen dolgoztak az ősz folyamán is. Jó munka után pedig édes a pihenés.

Az oldalt KOVACS SANDOR szerkesztette

Két nagy testvéríró köszöntése

Két nagy író köszöntenek íróársal az Igaz Szó 10-es számában, két hetvenéves, de lélekben örökifjú művészt, két barát ország kiváló alkotóját, két forró hazafiságtól és internacionalista érzelmektől fűtött kommunistát: Zaharia Stancut és Illyés Gyulát.

„A legtöbb, amit egy író adhat: a kiváló művek sora. Ezt adta ő eddig, a saját népének, — de más népeknek is.” — írja Köszöntő sorában Zaharia Stancut. „Románia Szocialista Köztársaság Írószövetségének elnöke” Darvas József, a Magyar Írók Szövetségének elnöke. De — túl a hivatalos kapcsolatokon — a személyes rokonszenv melegével kívánnak sok erőt, egészséget és újabb sikereket, az emberi kor legvégsőbb határáig, a nagy alkotónak tisztelő és szerető híveit, írótlársait: Hajdu Győző, Sütő András, Kovács György, Radu Boureanu és szép igaz szavakkal jellemzik a nagy író életművét Franyó Zoltán, Geo Bogza, Beke György, Victor Eftimiu és mások.

„Láthatatlan babér koszorúzza ma a Balaton partján hetvenedik életévét betöltő

költő homlokát”, — így köszönti a Puszták népének szerzőjét Virgil Teodorescu, az RSZK Írószövetségének alelnöke. Az együtt töltött órák melegéből született meg Sütő András Illyés Gyulát köszöntő írása és a jókívánságokon túl románul szeretne Illyés verseskötetét olvasni Veronica Porumbacu. „Napténylészáságú és melegségű” stílusát méltatja Panek Zoltán, Aurel Rău pedig a szavak szárnyán próbál elrepülni arra a tájra, ahol a mai Magyarország legnagyobb költőjét ünneplik.

A két testvérművész iránti megbecsülés, tisztelettel és igaz szeretettel köszöntjük mi is Zaharia Stancut és Illyés Gyulát, akik emberközelségbe tudtak kerülni olvasóikhoz és — Hajdu Győző szavaival élve — „Petőfi és Eminescu, Ady, József Attila és Argehei szellemében találkoznak ök, ama eszmebarikádokon, amelyekről egyetlen egy irányba: a közös, kommunista jövő felé nyílik kilátás”. És köszöntjük az Igaz Szót is e valóban folyóirathoz méltó 10-es számért, melyet szeretettel ajánlunk az olvasónak!

B. M.

„Kedvem támadt énekelni”

A nemrég tragikusan elhunyt Nagy Kálmán erős akarattal, líszeszlendős megfeszített munkával lefordította a finn nép nagy nemzeti eposzát. A Kalevala a finn ösköltészet kincseinek összefoglalása. A XIX. század első felében — amikor Elias Lönnrot, a finn mitológia és népköltészet kutatója felfedezte és összegyűjtötte a népi énekeket, az úgynevezett runókat — a Kalevala élő költészet volt. A nagy terjedelmű epikus énekek szorosan összefüggnek egymással, de a kis falvakban, tanyákon élő népi énekesek csak egy-egy részt ismertek és énekeltek. A Kalevala ma ismert végleges alakját 1849-ben adták ki. Anyaga sokrétű, mert részei különböző korokban keletkeztek. Cselekménye régebben játszódik le, mint az Odüsszeia vagy a Nibelung-ének. Hőseinek hazája Kalevala, azaz Kaleva földje, melynek társadalma még nem tagozódik osztályokra. Cselekménye változatos, bár nem eseményes részekben is bővelkedik. Kalevala népe harcban áll Pohjola népével, amely a sötétséget, a fagyot jelképezi. Louhi, Pohjola úrnője a gonoszszókat, az emberi rosszaságot képviseli. Így elzárja a szampót, a minden gazdagság és boldogság forrását jelentő csodadalmot. Ezt szerzik vissza hatalmas küzdelemben Kalevala hősei, akik közben a természet erőivel is megbiroknak és győzelmeiket hittel, akarattal és munkával vívják ki. A nem eseményes részek bővelkednek a varázsigékben, rímolvasásokban, közmondásokban, vagyis az olvasó előtt feltárul a népköltészet ősi kincsestára. Nagy terjedelműek a népszokásokat ábrázoló énekek is. A Kalevala hősei értenek az énekeléshez és a varázsláshoz. Hísznek

a szó mindenhatóságában. Ez az ősi szemlélet, valamint a formai jellegzetességek biztosítják a költemény egységét. Elsősorban a gondolatrímusra figyelhetünk föl: a második sor az első gondolatát más szavakkal ismétli: „Kösd a kezedet kezembe, / ujjad ujjaim közébe, / jó éneket énekeljünk, / legjobb dalunkat daloljuk”. A mitológiai fogalmak, varázsszavak, természeti képek csodálatos líraiságot kölcsönöznek a műnek, de ezt szolgálják a szinte minden sorban fellelhető alliterációk is: Ezek Nagy Kálmán fordításában maradéktalanul érvényesülnek: „Hideg is van itt megélnem, / fáradságos forgolódnom, / hajlékot habokban lelnem, / hányódnom haboknak hátán”. A népköltészetre jellemző gondolatpárhuzam is lépten-nyomon megtalálható: „Kő kerül elem az úton: / az a kő elmorzsolódjék, / ágak állanak az úton: / az az ág is szétszakadjon, / ember áll elem az úton: / azt is az útféltre ugrasd”. A líraiságot fokozzák a nép ősi formakincsében nagy szerepet játszó hasonlatok is: „Hangom nagy volt és erős volt, / szavam igen-igen szép volt: / mint a folyóvíz folyása, / áradatnak áramlása, / hóban hótalp szaladása, / habon hajó haladása”.

E néhány kiragadott példa is bizonyítja: a fiatal Nagy Kálmán műfordítása nem konfekturmunka. A finn nyelvet és anyanyelvet egyaránt kiválóan ismerő és használó tudó szerző fordítása magas fokú esztétikai élvezetet nyújt az olvasónak. S ezt csak fokozza a Baárz Imre metszetével illusztrált izékes kiadás *).

*) Kalevala. Kriterion Könyvkiadó, București, 1972.

Az oldalt

BRAUCH MAGDA szerkesztette

A híres Pitaval

Ki is volt hát ez a híres Pitaval, akinek neve fogalommal lett? Gayot de Pitaval, a XVIII. században élt párizsi ügyvéd — ahogy Ráth-Végh István mondja — „volt az első, aki felismerte, milyen rendkívül becses anyag porosodik a bírósági aktásokban. Nem sajnálta a fáradságot, átkutatta a párizsi és vidéki parlamentek (ez a bíróságok régi neve) irattárait, rávetette magát az érdekesebb bűnügyekre, lemasolta a feliratokat, tanúvallomási jegyzőkönyveket és ítéleteket. Ha kellett, utánajárt az ügynek, más hatóságoknál is, és lehetőleg teljes képet adott róla”.

Hatalmas terjedelmű műve, húsz kötetben, 1734—43 között jelent meg Párizsban, Híres és érdekes bűnesetek címmel. Kritikusai szerint csak az „ötlet” az ő érdeme és a szorgalmas gyűjtőmunka, mert egyébként „előadása száraz, lapos és bőbeszédű”. Művét, ötletét mindenféle utánzólták és természetesen számtalan „átdolgozás” jelent meg. Egyre-másra keletkeztek a bécsi, a prágai stb. „Pitaval”-ok és a község falta az „igazi” krimitt!

A legnevezetesebb Pitaval-fordítók egyike F. Schiller. Az ő négykötetes irodalmi szintű feldolgozását használta alapul a Téka kötet fordítója, Szilágyi András is. *)

Pitaval fő célja az igazság földértése volt, de „nem csupán könnyű, izgalmas ol-

vasmány, hanem sokkal több ennél” — mondja Szilágyi. Pitaval sikerült korrajzot ad történeteiben, és regénybe, filmre kívánczó alakokat mozgat. Így „Brinville markin” perét többször meg is filmesítették napjainkban.

Pitaval „ötlete” — Szilágyi szerint — „Jangelméket ihletett meg” (így Stendhal, Poe stb.) és Schiller azt írta: „...történetet erősen foglalkoztatják az olvasó megsejtési és logikai képességeit”.

És bátran elmondhatjuk, hogy a nagy francia úttörő egyik előfutára a modern, dokumentáris erejű ábrázolási módnak.

A Téka szerkesztője Csehi Gyula, szerencsésen iktatta be ezt a kötetet a válogatásba. Szilágyi András szépen, izesen fordította a hat izgalmas és ma is megdöbbentető történetet.

A Téka eddig annyiszor dícsérték, hogy minden újabb dícséret csak az előzőek ismétlése volna. A vonzó kis sorozat az, aminek indult: műveltségünk, tudásunk, jó ízlésünk, hozzáértésünk összeállított „alapkönyvtára”.

FICZAY DÉNES

*Híres bűnpercek a Pitavaltól. Kriterion Könyvkiadó, Téka sorozat, București, 1972.

A háromnyakú palack titka*)

Amikor elhatároztam, hogy e könyvről ismertetést írok, eszembe jutottak gyermekkorom olvasmány-élményei. A háború utáni kiadó- és papírhány rafanyarított valamennyi kezem ügyébe eső könyvre. Sajnos, ezek többsége olcsó szirupos ponyva volt, tartalmatlan, sőt stílustalan vadnyugati történet vagy detektív regény. Később megbántam a hasztalanul elfecsejtett időt, a lopva-olvasás szemfájdító élménytelenségét, s akkor, már félig-meddig érett fejjel határoztam el: detektív- és western regényt nem veszek többé kezembe. Több, mint egy évtizedig álltam a sarat becsülettel, s most be kell vallanom, hogy megszegettem fogadalmam. Mi vitt rá? Talán a cím alá zárójelben odatett megjegyzés: tíz izgalmas novella? Talán a külső borító szélen ügyesen megírt ízelítő, amely szinte keresztmetszetet ad az egész könyv tartalmáról? Talán Alfred Hitchcock nevének említése, akitől semmit sem olvastam, de akiről annál többet hallottam? Utólag hiába próbálom eldönteni, és most, miután elolvastam a könyvet, lényegtelen az indítók felkutatása. Őszintén bevallom: kellemesen csalódtam. Egyetlen történet sem hasonlít az általam megjemert bűnügyi regénytípusra, valamennyi valóságos lélektan helyzetre épül, s messze áll a sablonosságtól, elsősorban nem azért, mert tíz író tol-

lából fakadt, hanem azért, mert minden író a műfaj mestere. Melyik novellát emlegetem ki a tíz közül? Választásom mindenképp szubjektív lenne. Ötletűs valamennyi: a tűszként fogva tartott és megcsontkítással megfenyegetett Mr. Cochrane gengszterből lett milliósos esete, az áldozati lakomára kiszemelt Ambrose Bierce amerikai újságíró története az üres-csekkfüzetért meggyilkolt festő tragikus sorsa, a sivatagi öreg autó siralmas vánszorgása a víz, az élet felé. Kár lenne folytatnom a sort! Izgalmas és legalább annyira érdekfeszítő a többi is. ezért nem is csodálkozom, hogy Alfred Hitchcock is méltónak találta arra, hogy egyik kötetébe bevegye. Az idén megjelent kötetet szívesen ajánlom a mai fiataloknak, annál is inkább, mert nemcsak szórakoztatóak hanem elgondolkodtatók is a novellák: cselekményük abban a társadalomban játszódik, amelyben a pénz és az ököljog, az elidegenedés és a pozícióért folyó harc az uralkodó. Ha ezt figyelembe vesszük, nem csodálkozunk a kissé meghökkenítő történeteken.

UJJ JÁNOS

*) Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1972.

Gondolatok a könyvről

A könyv nemzetközi éve alkalmából jelent meg a nagysikerű Téka sorozat legújabb kötete *). Gondolatok a könyvről, az olvasás gyönyöréről, hasznáról, az olvasás művészetéről — Mészáros József aforizmagyűjteménye.

Az időszámításunk előtti III. évezredből származó egyiptomi, papiruszra írt sorok között már ott a figyelmeztetés a könyv hasznosságára: „...a könyvet minden embernek magával kell hordania, és olvasnia kell...”

Több évezred gondolkodói, írói, költői szólnak meg e kötet lapjain, pár sor erejéig, a könyv, az olvasás érdekében.

Szüksége van-e ma a könyvnek „reklámmra”? — vetődik fel a kérdés. Nem hiszem, hogy érdemes lenne most részletesen elemezni ezt a problémát. Bizonyára nem is a reklám volt a kiadó célja. De az biztos, hogy nemcsak azért tette az olvasó

asztalára ezt a ragyogó gyűjteményt, hogy a könyv és az olvasás démonjainak portréját mutassa be gondolataik útján. Ez egyébként is az életrajz- és esszéírók hatáskörébe tartozik. De a világirodalom és hazai irodalmunk legilletékesebbjeinek gondolatait felkeltethetik érdeklődésünket a megannyi kincset rejtő könyvek iránt, s újabb gondolatokat kelthetnek bennünk, olvasókban.

Íme, ízelítőül, néhány gondolat a könyvről:

„Mi másért olvasunk könyveket, ha nem azért, hogy a jó példákat látva a jót kövessük, a rosszat pedig kerüljük”.

(Hunyadi Mátyás)

„A ma könyvei — a holnap tettei”.

(Heinrich Mann)

„A könyvre kiadott pénz, látszólag eldobott pénz. Min? a vetőmag”.

(Gárdonyi Géza)

„Nem szükséges, hogy mindent elolvass, csak azt kell elolvasnod, ami választ ad a szívedben megfogalmazott kérdésekre”.

(Lev Tolsztoj)

„A jó könyveket el kellene tiltani — hogy olvassák is őket”.

(Móra Ferenc)

„A sorok között is lehet olvasni. De ehhez aztán komoly műveltség kell”.

(Tudor Mușatescu)

„Egy szerelmes éjszaka, az egy könyvvel kevesebb”.

(Balzac)

„A könyv ne csak barátunk, hanem ellenfelünk is legyen: értsük meg, de vitázzunk is vele. Az olvasás csak így válik hasznunkra”.

(Diderot)

—JB—

*) Gondolatok a könyvről — Kriterion Könyvkiadó, București, 1972.

Választási konferenciák a pártszervezetekben

A Pécska községi pártszervezet konferenciája jelentős mozzanatot volt az egész helység, de főként az itteni kommunista életében. Az a politikai érettség és felelősségerzet, amellyel a küldöttek elemezték az egész politikai, gazdasági élet problémáit, a jövőbeni feladatokat, arról tanúskodik, hogy a pécskaiaknak egyáltalán nem mindegy, milyen irányba fejlődik a község. Figyelembe véve a párttáborzatokat, a beszámoló és az azt követő felszólalások a bírálat és önbírálat, a magas fokú elvűség szellemében elemezték a községi pártbizottság tevékenységét, azt a munkát, amelyet az itteni pártszervezetek fejtettek ki a helység sokoldalú fejlesztéséért.

Kezdetben úgy tűnt, hogy egy városi konferencián vagyunk, hiszen olyan jelentős, inkább a városokra jellemző kérdések kerültek terítékre, mint az összerterelés, az ártermelés, munkatermelékenység, önköltségi ár csökkentése, gazdasági hatékonyság fokozása stb. Olyan mutatók ezek, amelyekről főként az iparvállalatokban, a városokban beszélnek. S meg kell mondanunk, hogy napjainkban Pécska arculata is sokoldalúan fejlett; komplex gazdasági tevékenységgel, helyiiparral, fejlett mezőgazdasággal, korszerű kereskedelmi hálózattal rendelkező helység körvonalazódik. Az itteni gazdasági egységek évi összerterelésének értéke megközelíti a 300 millió lejt. Egyre gazdagodik a község szellemi élete; románok, magyarok testvéri összefogásban és egyetértésben munkálkodnak azon, hogy egyre jobb eredmények szülessenek a hat térszében, az állami mezőgazdasági vállalatban, az mgá-ban, az ipari vállalatokban, az iskolákban.

Arról, hogy miként harcolnak a kommunista pártpolitika valóra váltásáért, hogyan sikerült a községi pártbizottságnak a közös cél felé irányítani az összes erőket,

meggyőzően szólnak az elért eredmények. Ime néhány sokatmondó tény.

Tavaly az összes tervmutatókat teljesítették, sőt 4 millió lejjel túl is szárnyalták a község iparvállalatai. Kimagasló eredményeiért az ámv.-ét és két mtsz.-t a Munka-érdemrend első fokozatával tüntették ki. Idén is szép eredmények születtek az ipari tevékenység terén, valamennyi község valóra váltotta vállalatát. A Köztársaság kikiáltása évfordulójának tiszteletére több vállalat már teljesítette egész évi tervét.

nevelése kell legyen. El kell érünk azt — hangsúlyozták többen is —, hogy községünk valamennyi lakosa jó gazda, jó tulajdonos és jó termelő legyen.

A községi konferencián természetesen sok szó esett a mezőgazdaságról, hiszen ez az a tevékenységi terület, amely túlsúlyban van Pécskán.

Azok az elemzések, amelyeket a községi pártbizottság végzett, a konkrét irányítás és ellenőrzés segített bennünket abban, hogy jó eredményeket érjünk el — mondotta Kónives Antal mérnök, az A-

get kell nyújtania a hatáskörébe tartozó szervezeteknek, nyomon kell követnie: hogyan használják fel a pénzügyi, anyagi alapokat, a szakembereket. A községben számos szakember tevékenykedik, de meg kell mondanunk, nem minden esetben észlelhető a mérnökök munkája. Akadnak mérnökök, akik semmivel sem csinálnak többet, mint korábban a brigádosok, akiknek nem volt megfelelő felkészültségük.

Erről a kérdéssel beszélt Szilágyi György mérnök is, a szervezetközi tanács elnöke, aki többek között ezeket mondta:

— Egyes mérnökök reggel 8–9 órakor érkeznek Aradról, néhány óra múlva rohannak az állomásra. Ilyen körülmények között gyakran arra sincs idejük, hogy kijussanak a szektorukba.

— A gyakorlat igazolja, hogy ott, ahol tapasztalt, hozzáértő vezetőkaderék vannak, akik felelősségerzettel dolgoznak, ahol a pártszervezetek betöltik hivatásukat, a várt eredmények nem maradnak el — mutatott rá felszólalásában Ciobanu Dumitru, a községi néptanács elnöke. Az ámv.-ben, az Avintul, Steagul roşu és a tornyai mtsz.-ben a terméshozamok, az állattenyésztési szektorok eredményei jobbák, mint a többi egységben. Pedig a lehetőségek azonosak. A különbség csak az, hogy míg egyes helyeken felelősségerzettel dolgoznak, máshol azt várják, hogy maguktól oldódjanak meg a problémák.

A község gazdasága, egész arculata egyre inkább közeledik a városi szinthez. Erről szölk a konferencián Pavel Paul, Petescu Doru, Hedeşan Ioan, Lovas Sándor, Bute Gabriella, Borcescu Gelu és mások.

A konferencián részt vett és felszólalt Nadiu Pavel elvtárs, az RKP Arad megyei bizottsága bürojának tagja, a megyei pártkolégium elnöke, aki további sikereket kívánt és értékes útmutatásokat adott a pécskai kommunistáknak.

Ahol városi színvonalra emelik a községet

A fogyasztási szervezetek ebben az esztendőben 4 millió lej értékű áruval többet adtak el, mint az előző év megfelelő időszakában.

De a kommunista, az őket jellemző igényességgel elemezték a munkát. Nem elégedettek eredményeikkel. Teretean Maria, az Infrătirea kisipari szervezetek pártalapszervezetének titkára, Siclovian Aron, a vasúti állomás pártalapszervezetének titkára, Monea Ioan, az ámv., Beriş Ioan, az mgá dolgozója és mások felszólalásukban hangsúlyozták, hogy mindenütt nagy lehetőségek, belső tartalékok vannak még a termelés fokozására, a pazarlás megszüntetésére. Többen is rámutattak, hogy a községi pártbizottság és a hatáskörébe tartozó alapszervezetek tevékenységének fő célja a kommunista és az összes dolgozó

vintul mtsz. elnöke. — Valamennyi kultúránál túlteljesítettük a tervet, nem kell szégyenkezni az állattenyésztő szektorunkkal sem. A tejhozamról például már eddig 2 500 hektoliterrel haladtuk meg az évi előirányzatot, s mintegy 10 tonna hússal többet adtunk át, mint amennyit terveztünk. Mi vállaltuk, hogy a növénytermesztésben négy, az állattenyésztésben pedig négy és fél év alatt teljesítjük az ötéves tervet és biztosítjuk a konferenciát, hogy be is tartjuk adott szavunkat. S hogy a vállalat valóra is válthassuk, az egész területen megszervezzük az önlözéses természet, jobban használjuk fel a rendelkezésünkre álló műtrágyát és következetesen alkalmazzuk a haladó agrotechnikai módszereket. Véleményem szerint, a jövőben a községi pártbizottságnak nagyobb segítsé-

A z utóbbi időben sokat, talán túl sokat is cikkeztünk erről a határvárosról. Megírtuk, hogy Nagylak a rózsák városa, hogy az itteni FEROCAR kisipari szervezet, noha még a város egyik legfiatalabb gazdasági egysége, már exportra termel, hogy az itteni ámv. és a két mtsz. egyik-másik gazdasági ágban kiemelkedő eredményeket ért el, hogy a helyiipari vállalat asztalosrészelegin egyre több és jobb. Nálálac típusú kombinált szobabútor készítenek, hogy a liceum diákjai segítettek a termények begyűjtésénél stb., stb. Nem akarunk leltárt készíteni a Nagylakról írt cikkekről, de első pillantásra úgy tűnik, hogy már mindenről írtunk, nincs mivel foglalkozni. Hogy ez mennyire nem így van, arra a minap megtartott városi konferencián jöttem rá. Miközben Ponta Emanoil, a városi pártbizottság titkára beszámolóját olvasta, amikor a kommunista küldötteinek felsorolását hallgattam, rádöbbentem: hogy van mit és kell is írni a városról, az emberek-ről, az itteni pártszervezetek munkájáról.

Regebben is, most is, e városka, az egykori nagyközség nem iparáról, hanem mezőgazdaságról volt híres. Voltak olyan esztendők, amikor az itteni ámv.-ben és az mtsz.-ekben rekordterméseket értek el. De erről talán később. Ma 1972-ben Nagylakot sem lehet kimondottan mezőgazdasági városnak nevezni. S talán sértve is éreznék magukat a nagylakiak, ha nem emlitenénk néhány szót ipari tevékenységükéről is.

A beszámoló — mely véleményem szerint túlfutott terjengős volt (25 oldal) — esztelenen foglalkozott az ipari egységek munkájával. Eredményeiről mi, most csak annyit említenek meg, hogy a Kenderfeldolgozó Vállalat munkaközössége 103,8, a Mureşul helyiipari vállalat itteni részlege 103,5, a FEROCAR szervezet pedig 107 százalékkal valósította meg tervét. Ezekért az eredményekért mindenképpen dícséretet érdemelnek az illető munkaközösségek. Am ha figyelembe vesszük, és figyelembe kell vevünk a tevékenységükben megmutatkozó fogyatékoságokat, rájövünk, — e ez a konferencián is kitűnt —, hogy a városi pártbizottság, annak gazdasági bizottsága, az ipari egységek pártszervezetei, korántsem tettek meg mindent a tényleges lehetőségek kihasználására. A kenderfeldolgozó üzemből például, mivel nem biztosították a szükséges mun-

kaerő-létszámot, 600 tonna kenderrel kevesebbet dolgoztak fel, mint amennyi a gyár kapacitása. A helyiipari vállalatnál a hiányos szervezés, rossz anyagellátás és laza munkafegyelem folytán a munkaidő-kihasználási mutató igen alacsony. Amint arra a beszámoló és több felszólaló is rámutatott, gyakori jelenség, hogy a napi 480 perces munkaidőből alig 400-at használnak fel termelési célokra. A FEROCAR szervezetet asztalos-kárpitos részlege, a borbélyműhelyek, alig 83 százalékban teljesítették tervüket. Nem soroljuk tovább a hibákat, hiányosságokat. Tény az, hogy a városi pártbizottság nem irányította megfelelő felelősségerzettel a szóban forgó

minősége azonos, a gépi ellátás szintén. A hiba a szervezésben volt. Mind az egyik, mind a másik egységben úgynevezett rohammunkát végeztek. Amikor a kalászosok betakarításával foglalkoztak, elhanyagolták a kapásnövények gondozását. Amikor pedig azt csinálták, megelégedtek a kertészetről. Így történhetett meg az, hogy a két mtsz.-ben csaknem 5 millió lejjel kevesebb jövedelmet biztosítottak, mint amennyit terveztek. Helytelen lenne azonban, ha ezekért a hibákért csak az elnököket, a mérnököket marasztalnánk el. Felelősen a jogos kérdés: mit tettek a kommunista, a pártszervezetek, a városi pártbizottság? A válasz csakis az lehet, hogy keveset.

városi pártbizottság pedig ne elégedjen meg csupán annyival, hogy esztendő végén, — amikor már semmit sem tehet — leltárt készít az eredményekről, a fogyatékoságokról, s megbírálja azok okozóit. A városi pártszervnek gyökeresen meg kell változtatnia munkastílusát. Ma már nem lehet olyan módszerekkel vezetni, mint ezeltől 15–20 évvel. Ezt figyelembe kell vennie Ponta Emanoil titkárnak s az egész büroának. Nagylakon adva vannak a lehetőségek a sokkal jobb eredmények elérésére. De ahhoz, hogy ezek a lehetőségek kézzelfogható eredményekké váljanak, fel kell számolni a szűklátókörűséget, az irodából történő vezetést, a nemlörödm magatartást, az ületserű tevékenységet. Minden eszközt fel kell használni annak érdekében, hogy fokozzuk a párttagok és az összes dolgozók felelősségerzetét, hivatászeretét. Egyébként a gyenge pártmunkáról tanúskodik az a tény, hogy a városban egy esztendő leforgása alatt csak 19 dolgozót vettek fel a párttagok sorába, annyit, mint egy közepes nagyságú falusi pártszervezet. Nagylakon 17 olyan pártalapszervezetet tartanak nyilván, amelyek egyetlen felvételi körvényt sem vitattak meg.

A konferencián sok szó esett a nevelőmunka fogyatékoságairól. Mind a beszámoló, mind a résztvevők erősen megbírálták Zetocha Andreit, a volt titkárhelyetteset. Arra azonban feltétlenül fel szeretnénk hívni az új pártszerv figyelmét, hogy az új titkárhelyettes megválasztása egymagában nem oldja és nem is oldhatja meg a propagandamunkában megmutatkozó problémákat. Csakis úgy számíthatnak jobb eredményekre, ha a propaganda nevelő tevékenységét a pártmunka szerves részének tekintik s mindannyian, a pártszerv valamennyi tagja felelősséget érez ezért a munkáért.

A konferencián részt vett Glăvan Petru elvtárs, az RKP Arad megyei bizottsága bürojának tagja, aki értékes útmutatásokat adott a pártmunkában megmutatkozó fogyatékoságok mielőbbi megszüntetése céljából.

Az újonnan megválasztott pártbizottság élére ismét Ponta Emanoil került.

Nagylakon

Konkrétabb pártmunkára van szükség

vállalatok munkáját, megelégedett csupán annyival, hogy időközönként jelentést kért s összesítette az adatokat, ahelyett, hogy konkrétan a helyszínen irányította és ellenőrizte volna az alapszervezeteket, az adminisztratív vezetőségeket. A városi pártbizottság keveset tett azért, hogy az ipari vállalatok pártalapszervezetei valóban betöltsék hivatásukat s a jelenlegi követelmények színvonalára emeljék tevékenységüket.

Előjáróban említettük, hogy voltak olyan évek, amikor a nagylaki rekordterméseket érték el. Erről tanúskodnak az elnökök irodáiban kifüggesztett versenyzászlók, oklevelek, diplomák. Idén, valószínűleg nem fognak hasonló elismerésben részesülni. Egyes kultúrák termésénél szinte megmagyarázhatatlan eltérések mutatkoznak a két mtsz.-nél. Pedig a lehetőségek azonosak. Így például, míg a Mureşulban 3263 kg-os állagos búzatermést értek el, a Victoriában csak 2960 kilót. A cukorrépánál viszont a Victoria csaknem 100, a Mureşul pedig csak 65 százalékban teljesítette tervét. Nagyk az eltérések a földművelés terén is. Nem kell túl nagy szakértelem ahhoz, hogy fényt derítsünk a dolgokra. A fő termelőeszköz — a föld —

Nem jobb a helyzet az állattenyésztésben sem. A Victoria mtsz. 50, a Mureşul 60 százalékban tett eleget sertésátladási kötelezettségének. Sajnos hasonló a helyzet a szövetkezetközi sertéshizlító komplexumban is. Igaz, voltak objektív tényezők is, melyek károsan hatottak az állományra, a súlygyarapodásra. De mindezek nem teszik indokolttá azt, hogy ebben az esztendőben nagyszámú sertés hulljon el. A beszámoló nagyon helyesen kérdőre vonja Ciocarsă Ilie, Loczi Jánost, Ungureanu Virgilt, Koteles Sándort, Tăranu Anutát, Negruţiu Moiset, Deme Alexandrut, Jurchiţa Ionelt, Roman Ştefan és a többiek, akik felelősek a nemzetgazdaságnak és a közös vagyonnak okozott veszteségeikért. Arról azonban kevesebb szó esett, hogy a városi pártszerv sem tett meg mindent e nemkívánatos helyzet megelőzésére.

A nagylaki ámv.-ben, a szövetkezetközi sertéshizlító komplexumban, a két mtsz.-ben a kommunista százai dolgoznak. Az idei „eredmények” úgy véljük gondolkodni kell ejtsék őket. Valamennyien meg kell értsék, hogy nem elegendő egyetértéssel a határozatokkal, a különböző szinten elfogadott programokkal, hanem tenni is kell valamit azok gyakorlatba ültetéséért. A

Az oldalt szerkesztette
SCHIFF LÁSZLO

Bohuslav Chnoupek, Csehszlovákia külügyminiszterét

(Folytatás az I. oldalról)

minisztériumi főtájtár, Teodor Haș, Románia prágai nagykövete.

A vendég kíséretében volt Miroslav Sulek, Csehszlovákia bucurești-i nagykövete, Jaroslav Hes külügyminisztériumi igazgató.

A csehszlovák külügyminiszter tolmácsolta Nicolae Ceaușescu elvtársnak Gustav Husak elvtárs, a Csehszlovákiai Kommunista Párt Központi Bizottságának főtájtára, Ludvík Svoboda elvtárs, a Csehszlovák SZK elnöke és Lubomír Strougal elvtárs, a Csehszlovák SZK kormányának elnöke meleg üdvözlését.

Nicolae Ceaușescu elvtárs, köszönetet mondva, a legjobbakat kívánta Gustav Husak, Ludvík Svoboda és Lubomír Strougal elvtársaknak.

A megbeszélés során a felek örömmel nyugtázták a román-csehszlovák hagyományos baráti kapcsolatok felfelé ívelő alakulását, a véleménycserét folytatták a

két párt és ország közötti együttműködési kapcsolatok fejlesztéséről, a különböző közös érdekű területeken való együttműködés fejlesztéséről és az ipari, műszaki-tudományos kooperáció előmozdításának, elmélyítésének és változatossá tételének lehetőségeiről. Ezzel összefüggésben hangsúlyozták, hogy a kapcsolatok sokoldalú, mindkét nép érdekeit és a szocializmus ügyét szolgáló fejlesztésében rendkívül fontos szerepet tölthetnek be Nicolae Ceaușescu elvtárs és Gustav Husak elvtárs találkozás, a két ország más párt- és államvezetőinek találkozásai és a találkozók alkalmából született elhatározások.

A megbeszélésen szó volt időszerű nemzetközi kérdésekről is, főleg az európai biztonságról.

A szívélyes baráti légkörű megbeszélés után Nicolae Ceaușescu elvtárs ebédre marasztalta a vendégeket.

Az ebéden Nicolae Ceaușescu elvtárs és Bohuslav Chnoupek elvtárs rövid pohárköszöntőt mondott.

Befejezte munkálatait a bucurești-i nemzetközi konferencia

Pénteken a fővárosban befejezte munkálatait A társadalmi struktúrák és társadalmi viszonyok a szocializmus építésének körülményei között témakörű nemzetközi tudományos konferencia, amelyet a Ștefan Gheorghiu Akadémia szervezett a Köztársaság 25. évfordulója rendezvényeinek keretében.

Az utolsó napon értekezést tartott dr. Mihai Fătu professzor, az RKP KB mellett működő Történelmi és Társadalompolitikai Tanulmányi Intézet szektorvezetője az osztálystruktúráról és az osztályok közötti viszonyokról a romániai szocialista forradalomra való áttérést megelőzően; dr. Mircea Bulgaru professzor, a Gazdasági Tanulmányi Akadémia prorektora a romániai

lakosság szociális-szakmai struktúrájában végbement változások egyes kérdéseiről; Ion Matei, a Szociológia Kutatóközpont igazgató-helyettese a társadalomtudományok hozzájárulásáról a városi és falusi struktúrák optimalizálásához a terület- és helységekre tervezési tevékenység keretében; dr. Tudorel Postolache professzor, a Ștefan Gheorghiu Akadémia prorektora a termelőerők és a termelési viszonyok közötti korrelációról a jelenkori világgazdaságban.

Befejezésül felszólalt Leonte Răutu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a Ștefan Gheorghiu Akadémia vezető tanácsának elnöke, az akadémia rektora.

Nemsokára véget ér az erdőültetés országsszerte

Az ország valamennyi erdőkerületében befejezéshez közeledik az erdőültetési kampány. Eddig 34 megyéből jelentették az egész évi erdőültetési terv elvégzését.

Folytatják a munkát a Duna árterületén, illetve Ialomița, Tulcea, Constanța, Teleorman és Brăila megyében, s meggyorsították az erdőültetés ütemét. A községi erdőgazdasági alapról főleg Arad, Botoșani, Ko-

vászna, Harghita, Ilfov, Mehedinți, Maros, Szeben, Teleorman és Kolozs megyében gyorsult meg a facsemete-ültetés. A nyárfa-ültetési tervet országos viszonylatban 97 százalékban teljesítették.

A következő napokban is minden alkalmas órát ki kell használni az erdei munkák mielőbbi befejezésére.

A BOLDOGSÁGRÓL

(Folytatás az I. oldalról)

hez és a tényekhez ezt bizonyítandó. E szerint: igaz hogy nem lett irodalmár. Pedig tanári mintaképe Ficzy volt. De rögtön tegyük hozzá, hogy Fábri is. A tanár személyiségének varázsa döntő befolyást gyakorol a gyerek érdeklődési körének kialakulására. Ez utóbbi erőteljesebbnek bizonyul, így, nem véletlen, hogy a matematika olimpiászokat városi, sőt tartományi szinten egymás után nyeri, 1956-ban tiszta tizesre érettségizik! Felutazik Kolozsvárra. Ebben az évben a kitűnőre éretteknek nem kell felvételi versenyvizsgát tenniük. Kókai benyit a kémiai laboratóriumba és úgy érzi, hogy elviselhetetlen a szag. Felvonul a matematika kar dékánusára, s ott adja be tiszta jeles diplomáját. (Pszichológusoknak való teszt, hogy milyen szubjektív véletlen dönthet a pályaválasztásban.) S hogy milyen jól választott, bizonyítja a tiszta tizes tanári diploma, és tisztelt konferencia, még valami:

— Boldog vagy?

— Igen!

Ez a bizonyító szó tizenkét évi tanári pályafutás után hangzik el minden kételyt kizáróan, ezúttal egy párolgó feketekáv

mellett. Kérdezgetem hát, s ő mosolyogva válaszolhat.

— 1960 szeptemberi indulása... Nagy élmény először a katalógussal hónod alatt belépni az osztályba. Mi történik veled ettől a dátumtól kezdve?

— Öt évig utaztam.

— Öt évig?

— Igen. Az Ineu Liacumba neveztek ki tanárnőnek, így minden nap hazautaztam.

— Rettenetes lehetett az ingázás.

— Egyáltalán. Állandóan olvastam a vonatban. Például kiolvastam Dosztojevskij összes műveit. Aztán — nem tudom, elmondjam-e?

— Mond csak bátran!

— 1961 június 10-én Boccaccio Decameroneját vettem éppen elő. „Ugyan, ne tessék már olvasni!” — mondta Hallai László. És én hagytam magam meggyőzni. Szeptember 15-én menyasszonyként mentem vissza az iskolába.

— És még négy évig ingáztál és olvastál.

— De 1965-ben Zimándújfalura neveztek ki. Nagyon boldog voltam. Úgy éreztem, a világ legkellemesebb tanári kollektívájába kerültem.

— Biztos könnyen barátkoztál

— Inkább velem barátkoznak könnyen. Azt hiszem, bíznak bennem. Tavaly télen, például, utazom előkészítőre. Belépek az

Az RSZÁSZ küldöttsége a Kínai NK-ban

A Romániai Szakszervezetek Általános Szövetségének küldöttségét, élén Gheorghe Petrescuval, az RKP KB tagjával, az RSZÁSZ Központi Tanácsának alelnökével, Kínai NK-beli baráti és tapasztalatcsere-látogatása során Pekingben fogadta Csi Ten-kuej, a Kínai KP KB Politbúrójának póttagja, Ken Piao, a KKP KB tagja. A KB külügyi osztályának vezetője, Ni Csi-fu, a KKP KB tagja, a KKP KB több felelős beosztású aktivistája. Jelen volt Nicolae Gavrilescu, Románia pekingi nagykövete.

A meleg, baráti légkörű megbeszélésen

Csi Ten-kuej tolmácsolta Nicolae Ceaușescu elvtársnak és a többi román párt- és államvezetőnek Mao Cetung elnök, Csu En-laj miniszterelnök és a többi kínai párt- és államvezető szívélyes üdvözlését és jókívánságait. Ugyanakkor Gheorghe Petrescu tolmácsolta Mao Cetung elnöknek, Csu En-laj miniszterelnöknek, a többi kínai párt- és államvezetőnek Nicolae Ceaușescu elvtárs és Elena Ceaușescu elvtársnő meleg üdvözlését és jókívánságait.

INNEN — ONNAN

A levegő szennyeződésének forrásai

A világ számos országában beható kutatásokat végeznek az emberek egészségére ártalmas szénmonoxid csökkentéséről. Az argonne-i (USA) laboratórium kutatóinak számításai szerint a természetes források (a mocsári metángáz oxidációja, a klorofil bomlása, az óceánokban végbemenő egyes folyamatok stb.) az egész földkerekségen évente 3,5 milliárd tonna szénmonoxidot termelnek. Az emberi tevékenység folytán keletkező szénmonoxid évente további 270 millió tonnával gyarapítja ezt a mennyiséget. Az utóbbi, főleg a nagy ipari központok és városok övezetében erősen szennyezi a légkört. A környezetszennyeződés elleni harc időszerűsége tehát vitathatatlan.

Növényvédő réteg

A Szovjetunióban perlitből készített védőréteggel óvják a gyümölcsfákat a ked-

vezőtlen időjárástól. A pörkölt és megőrzött ásványt mészdózzal keverik, és ezzel permetezik be a fákat. Az így keletkező porózus védőréteg nem gátolja a fák légzését és védj őket a hideg ellen. A védőréteggel kezelt szőlő 35 fokos hideget is kibír.

Mentőrepülőgép

Japánban négy turbóhajtóműves vízireplőgépet építettek a hajótöröttek mentésére. A repülőgép viharos tengerre is leszállhat, s a felszálláshoz mindössze 80 méteres távolságra van szüksége. Sebessége óránként 550 kilométer. Hatósugara 5000 kilométer.

Geológiai kutatóhajó

Az odesszai kikötőben horgonyt vetett a Geolog-1, a fekete-tengeri szovjet geológiai flotta első hajója. A hajóra szerelt fúróberendezéssel nagy pontosságú fúrások végezhetők a tengerfenéken.

Az Apollo-17 az előírt program szerint tör célja felé

HOUSTON. — Urrepülésük második napján Cernan, Evans és Schmitt asztro-nauták 8 óras pihenéssel pótolták az indulás izgalmait okozta energiavesztéseket. A pihenési program befejezésekor — bucurești-i idő szerint 16.33 órakor — az űrhajó 226 000 kilométerre volt a Földtől és 4764 kilométer óránkénti sebességgel közeledett a Holdhoz.

Az Apollo-17 13.36 órakor (bucurești-i idő) 212 438 kilométerre volt a Földtől, vagyis megtette a Föld-Hold távolság felét.

Az előre megállapított program szerint az űrhajó legényessége 19.03 órakor bucurești-i idő szerint pályakiigazítást hajtott végre, s a hajtómű 1,58 másodpercig tartó begyújtásával 11 kilométerrel növelte az óránkénti sebességet, ami lehetővé teszi, hogy az űrhajó vasárnap holdkörümen pályára álljon 96 kilométeres magasságban.

A program szerint 23.40 órától 1.33 óráig (bucurești-i idő) Cernan és Schmitt megsejleli a holdmodult és kipróbálja a távközlési berendezést.

osztályba. Hát, ott egy barátom. Odaki-ált nekem a többiek feje fölött: „Jaj, de jó, hogy jöttél, olyan egyedül voltam!” Nagyon zavarba hozott. Hogy lehet így, a többiek előtt? Rajtam mindig látszik, ha zavarba jövök.

— Van igazi barátod?

— Életem első lelkibarátnője. Nagyán Singer Jutka. De még volt egy nagyon jó barátom. Az egyetem elvégzése után nem is leveleztünk. Egyszer Kolozsváron jártam, hát felugrottam hozzájuk. Mondták, hogy meghalt. A vonatban egész hazáig sírtam.

Hallai Kókai Ilonát 1966-ban nevezik ki az 5-ös számú Általános Iskola tanárnőjének. A hetedik tanévet ebben az iskolában különlegesen izgalmasnak tartja, mert az egyik régi osztálya érettségizni, a mostani pedig felvételizni fog. Kislánya tízéves. Az 1-es számú Általános Iskolába jár. Vele keveset foglalkozik, mert lidiki órálló gyerek.

— Ha az elemiben úgy szoktatod, hogy mellette ülsz, az érettségire is vele kell felkészülnöd. Hagyni kell a gyereket egyedül tanulni, egyedül küzdeni. Ne gondolkodjunk helyette. Szoktassuk rá, hogy önálló legyen, egyedül gondolkodjék.

Az édesanya osztályfőnök is:

— A mániám az osztályom. Boldog vagyok, hogy nagyon jó tanulók. A legyelem? Kicsit csintalanok.

— Irodalmárok vagy matematikusok lesznek?

— Matematikusok. Különben nagyon ü-

gyesek. Tavaly Pythagoras tételét tanítottam. A gyerekek levezették a tételt és ki-jelentették: „Az átfogó négyzete egyenlő a két befogó négyzetének összegével”. Végig sem mondtuk a tételt, jelentkezik az egyik „nem matematikus” tanuló, hogy ezt egyszerűbben is lehet mondani. Halljuk, nosza! „Az átfogó egyenlő a két befogó összegével”. Örvendek, hogy felhasználom az előző órákon tanultakat, felszólítom a gyerekeket: „Bizonyítsátok be, miért nem igaz ez!”. Jelentkezik Lukács: „Nem tudom, miért nem helyes. De lehetetlennek tartom, hogy 2000 év elteltével pont Baranyi, a balettáncos jelentse ezt ki!”. Jól neveltünk és én boldog voltam. Tetszett, hogy logikusan gondolkodnak, amit persze a megtalált matematikai bizonyíték is alátámasztott.

— Tehát? Mi a pedagógiai hivatástudat?

— A gyereket csak szeretni lehet. Nélkülük nem lehet élni. Az osztályban egyszer sem jut eszembe, hogy valami bajom van. És engem a gyerekek sosem idegesítenek, sosem haragszom rájuk. A hivatástudat, a nevelés lényege, úgy érzem, a humánus.

Kókai Ilonka a Köztársaság kikiáltásának évében az első elemi már elvégezte, a második osztályt éppen hogy megkezdte. Tanult, hogy később a számok jóságos mágusa legyen. Az eltelt negyedszázad világlította meg az ő útját is. Most szemébe tanítványai arcára a szeretetnek ez a fény ragyog. Boldog, és boldog az a diák, akit tanít!

E
N
SZ

A közgyűlés szociális és humanitárius bizottságában befejeződött a vita

— Hazánk küldötte 33 társszerzővel két határozattervezetet terjesztett elő —

NEW YORK. — Constantin Alexandroaie, az Agerpres tudóstírója közli.

Az ENSZ-közgyűlés szociális és humanitárius bizottságában befejeződött a vita az ifjúság, az ifjúságnak a béke, a kölcsönös tisztelet és a népek közötti egyetértés szellemében történő nevelése, az ifjúság problémái és szükségletei, az ifjúság aktív részvételéről az országok fejlődésében és a nemzetközi kooperációban című napirendi pontról, amelyet hazánk javasolt.

A napirendi ponthoz hazánk 33 társszerzővel együtt két határozattervezetet terjesztett elő.

Az első címe: A béke, a kölcsönös tisztelet és a népek közötti egyetértés eszményeinek az ifjúság körében történő érvényesítéséről szóló Nyilatkozat alkalmazása. A tervezetet a bizottság egyhangúlag elfogadta. A határozat megerősíti az említett nyilatkozatban foglalt elvek érvényesítését, és hangsúlyozza, hogy megfelelő intézkedésekkel elő kell mozdítani az ifjúság részvételét az államok tevékenységében

minden területen. A dokumentum felkéri a tagállamokat, az Egyesült Nemzetek szerveit és szakosított intézményeit, hogy fordítsanak nagyobb gondot a Nyilatkozat előirányzatainak, s ezen belül főleg az ifjúsággal kapcsolatos politikáról és programokról szóló előirányzatoknak a valóra váltására. A határozat ünnepélyesen felszólítja az összes államokat, valamint a különböző nemzetközi szervezeteket, tegyék meg a kellő intézkedéseket ahhoz, hogy az ifjúság körében meghonosítsák az összes népek iránti tiszteletet, az emberi értékek iránti tiszteletet, a béke, a szabadság, a haladás eszményeihez, az emberi jogok ügyéhez való ragaszkodást.

Befejezésül a határozat felkéri az Egyesült Nemzeteket, hogy időközönként vizsgálja felül, hogyan alkalmazzák a nyilatkozat előírásait.

Az ifjúsággal és a nemzetközi ifjúsági szervezetekkel való kommunikáció fokozásáról szóló határozati javaslatot a szociális és humanitárius bizottság 94 szavazattal, ellenszavazat nélkül és 9 tartózkodással elfogadta.

Abból kiindulva, hogy az Egyesült Nemzetek és az ifjúsági szervezetek közötti kommunikációs és kooperációs módszereket javítani lehet, az ifjúság szükségleteinek és törekvéseinek megfelelően, a határozat javasolja a főtábornak, elemezze az ez irányú programokat és terveket, lehetővé téve az ifjúságnak e tervek kidolgozásában és gyakorlati alkalmazásában való aktívabb részvételét. Ugyanakkor a határozat ajánlja, hogy konzultatív csoport segítsen a főtábornak az akcióknak a kijelölésében, amelyeket az Egyesült Nemzetek keretében kell végrehajtani, összhangban az ifjúság szükségleteivel és törekvéseivel, beleértve azoknak a programoknak és terveknek a kidolgozását is, amelyeknek biztosítaniuk kell az ifjúság részvételét a nemzeti fejlesztésben, előmozdítani az emberi jogok érvényesítését, különös tekintettel az Egyesült Nemzetek fejlesztési évtizede stratégiájának alkalmazására.

A határozat befejezésül hangsúlyozza, hogy az ENSZ-közgyűlés következő ülésén, amikor a főtábornak beszámolót terjeszt elő a világ ifjúságának társadalmi helyzetéről, újból megvizsgálják ezt a kérdést.

A Románia kezdeményezésére felvett napirendi pont vitájának befejezéséről felszólalt az UNESCO, a FAO, valamint Peru, Japán, Hollandia, Tunézia, Ausztria, Görögország és Norvégia képviselői. A felszólalók nagyra értékelték Románia kezdeményezését és kiemelték azt az együttműködési szellemet, amelyet hazánk küldöttsége tanúsított a határozattervezetek kidolgozásában.

Rendezvények a Köztársaság kikiáltása tiszteletére

PÁRIZS

A párizsi román nagykövetség és a Carpați Országos Turisztikai Iroda román estét rendezett a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából. Mihai Pătrulă helyettes turisztikai miniszter sajtókonferenciát tartott. Részt vett számos újságíró, turisztikai irodák képviselői, népes közönség. Ezután dokumentumfilmeket vetítettek.

RABAT

Rabatban megnyílt a București — Románia fővárosa témakörű kiállítás. A kiállítást a Rabat-Sale városi hatóságok és a municípiumi tanács égisze alatt rendezték meg.

Ebből az alkalomból Abraham Frej, Rabat-Sale kormányzója koccintást adott. Részt vett a diplomáciai testület több tagja, a helyi hatóságok képviselői, kulturális személyiségek.

KÖLN

A kölni nevezetes Gurzenich-kultúrát őrző régi épületben december 6-án a Köztársaság 25. évfordulójának tiszteletére megnyílt a București — Románia fővárosa témakörű kiállítás.

A kiállítás megnyitóján részt vettek Hans Grünn és Else Schmitt, a város polgármesterei, dr. Kurt Hackenberg, a művelődési ügyek főosztály igazgatója, a kulturális élet személyiségei, népes közönség.

Az előkészítő összejövetel folytatja munkálatait

Helsinkiben folytatta munkálatait az európai biztonsági és együttműködési konferencia sokoldalú előkészítő összejövetele. Csütörtökön és pénteken a résztvevők részletesen megvizsgálták az általános vitában felmerült kérdéseket.

Bizalmas megbeszélés Le Duc Tho és Henry Kissinger között

Párizsban december 8-án újabb bizalmas megbeszélésre került sor Le Duc Tho, a párizsi Vietnam-értekezleten résztvevő VDK-küldöttség különtanácsosa és Henry Kissinger, az USA elnökének nemzetbiztonsági különtanácsosa között.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Az elmúlt 12 hónapban Svájcban 7 százalékkal emelkedtek az árak. Leginkább a ruházati cikkek, cipők drágultak, de emelkedtek a villanyáram és a közúti szállítási díjak is, és magasabbak lettek a házbérek.

Nixon elnök Claude Brinegart nevezte ki közlekedési miniszternek John Volpe helyébe, aki az USA olaszországi nagykövete lesz.

Németország SZK Gazdasági és Pénzügyminisztériumának közleménye szerint az idén átlag 7,9 százalékkal drágultak az élelmiszerek. A közfogyasztási cikkek ára 5,4 százalékkal, a lakbér 5,5 százalékkal emelkedett.

A Prensa Latina közlése szerint Tegucigalpában bejelentették Honduras új kormányának összetételét. A tiztagú kormányt az 1972. december 4-i államcsíny után hatalomra került Osvaldo Lopez Arellano tábornok, az új államelnök vezeti. A külügyminiszeri tisztséget Cesar A. Batresre bízták, a honvédelmi és közbiztonsági tárcát Raul Gale Soto ezredes vette át. Gazdasági és kereskedelmi miniszterre Jose Abraham Bannatont nevezték ki.

Elnöki rendelettel 2,5 millió dinárra emelték a Bagdad kormányzósági iskolahálózat gyors kiegészítésére előirányzott összeget. A tartomány alkormányzója kijelentette az újságíróknak, hogy a jelenlegi

építkezési ütem mellett kétnaponként készül el egy iskola.

Wellingtonban közzétették az új laburista-kormány listáját. A fontosabb tárcák a következőképpen oszlanak meg: Norman Kirk miniszterelnök és külügyminiszter; Hugh Watt miniszterelnök-helyettes és munkaügyi miniszter; William Rowling pénzügyminiszter; Warren Freer kereskedelmi, ipar- és energiatudományi miniszter; Arthur Faulkner honvédelmi miniszter; Colin Moyle mezőgazdasági, halászati, erdőgazdálkodási és tudományügyi miniszter; Basil Arthur szállításiügyi miniszter.

A VII. és VIII. oldalt

TÓTH SÁNDOR szerkesztette

Namibia ismét az érdeklődés homlokterében

A Biztonsági Tanács napok óta vitatja a namibiai kérdést. Kurt Waldheim ENSZ-főtábornak jelentést terjesztett be Alfred E. Scher svájci nagykövetnek, namibiai különmegbizottjának az első tanácskozásairól. Escher lényegében annyit tett, hogy felvette a kapcsolatot a dél-afrikai kormánnyal és megpróbálta elnyerni hozzájárulását a namibiai nép önrendelkezésének és függetlenségének elismeréséhez, a törvénytelen dél-afrikai közigazgatás visszarendeléséhez, az ország területi egységének elismeréséhez, szabad választások megszervezéséhez, gazdasági jogok és politikai szabadságjogok szavatolásához. Kurt Waldheim jelentése egyébként biztosítja a Tanács tagjait, hogy az ENSZ folytatni fogja erőfeszítéseit a Namibiával kapcsolatos határozatok végrehajtásáért. Noha a pretoriai kormány és az ENSZ álláspontja közötti valóságos szakadék tátong, a további kontaktusok útját nem szabad elzárni — hangoztatta a világszervezet főtábornak. Különben, namibiai megbízottjának küldetése eloszlott minden kétséget — ha erre ugyan még szükség volt — a namibiai nép politikai törekvéseit illetően.

Nagy érdeklődés előzte meg a Délnyugat-afrikai Népi Szervezet (SWAPO) külügyi titkárnak a felszólalását. A SWAPO megbízottja kifejtette országa nemzeti felszabadító mozgalmanak álláspontját a fő társasági jelentés ügyében, s egyben leplezte a dél-afrikai kormány manővereit. Mint rámutatott, a pretoriai kormány úgynevezett tanácsosok bizottságát szeretné

megalkotni a namibiai helyzet tanulmányozására és a terület jövőjével kapcsolatos ajánlások megtételére. A terv azonban csak meghosszabbítaná a namibiai megszállási rendszert, s következképpen nem nyerheti el a SWAPO hozzájárulását — hangoztatta.

A dél-afrikai felszabadítási mozgalom tü-

Délnyugat-Afrikára, ahogyan akkor neveztek.

Miután Németország az első világháborúban vereséget szenvedett, Délnyugat-Afrikában hivatalosan megszünt a gyarmati uralom. Gyakorlatilag azonban ez az ország — amelynek Afrika első független államai közé kellett volna tartoznia — továbbra is

megszegte mandátumát és meg kell szüntetnie a Namibia feletti uralmát.

A Namibia területéhez való göröcsös ragaszkodás egyik fő oka az hogy általában jelentős természeti kincsek vannak Namibia a gyémánttermelésben világszinten harmadik helyen áll. Altalajában réz, ólom, cink, magnézium, berillium, germánium, vanádium (világviszonylatban a harmadik helyen áll), bizmut, lítium stb. található, de az utóbbi években aranyra, urániumra és kőolajra is bukkantak. Az ország nyersanyagának 66 százalékát a leggazdagabb területeket kiaknázó külföldi monopóliumok tartják a kezükben.

A dél-afrikai rasszista rezsim Namibiára is kiterjesztette apartheid-törvénykezését. Namibia lakosainak több mint 90 százaléka a „herero” törzsek leszármazottja. Egy néger, azonos munkáért, csak tizenhatszáz százalékot kapja egy fehér munkás fizetésének, munkaszervezők legfeljebb 11 hónapra kótnak velük, s megfosztják őket legelemibb jogaitól is. A négernek csak speciális igazolvány birtokában utazhatnak vagy változtathatnak munkahelyet, s csak meghatározott övezetekben vállalhatnak munkát. A Dél-afrikai Köztársasághoz hasonlóan, a négernek Namibiában is bantusztanokban laknak, magántulajdonnal nem rendelkezhetnek, kereskedéssel nem foglalkozhatnak. Mindezek tudatában érthető, miért tűzte felszabadító harca zászlójára a namibiai nép a következő jelszót: „Namibia legyen a namibiaiaké!”

NICOLAE GORAN

ORSZÁGOK ÉS ESEMÉNYEK

relmetlenül várja a következő lépést, nevezetesen azt, hogy a Biztonsági Tanács erőteljes intézkedéseket hoz határozatainak végrehajtására, s megteremtje a feltételeket Namibia függetlenné válásához.

★

Ha a Dél-Afrika atlanti-óceáni partján elterülő Namibiát a magasból nézzük, olyan, mint egy óriási homokvár az Orange folyam mentén. Területe 832 876 négyzetkilométer, vagyis csaknem akkora, mint Franciaország és Spanyolország együttvéve.

Namibia partjain elsőként a portugálok kötöttek ki még a XV. és XVI. században nagy földrajzi felfedezések kezdetén. Negy évszázaddal később az angolok és a németek vetődtek ezért a területért, s a harc 1884-ben azzal végződött, hogy a németek ráterítették a kezüket csaknem egész

gyarmati helyzetben maradt. A Népszövetség mandátumként a pretoriai hatóságoknak adta át.

A helyzet a második világháború után sem változott, csupán az elnevezés: „Gyámság alatt álló terület”. A dél-afrikai fajgyűlölet rendszer szembeszáll az Egyesült Nemzetek Alapokmányának előírásaival, az ENSZ-közgyűlés határozataival a nemzeti közvélemény tiltakozásaival, s első sorban a namibiai lakosság jogos követeléseivel, az ország területét a DAK-hoz csatolta és bevezette ott is gyarmati fajüldöző politikáját. Noha a Dél-afrikai Köztársaság mandátumát még 1966-ban visszavonták a pretoriai hatóságok továbbra is önkényesen megszállva tartják Namibiát. A Hági Nemzetközi Döntőbíróóság határozata is megállapította, hogy a DAK